

Entrevista Act. físico esportives

• Què entens per avaluar i què opines de la avaluació educativa?

L'avaluació s'ha de fer perquè s'ha de donar una nota als pares per tal que estiguin contents, i pot servir d'estímul en algun moment, perquè els nans tinguin un estímul per tal de que puguin dir que hem après això.

Ara en relació amb abans, només van a mirar quina nota els poses en comptes de què és el que he après. Que s'ha après des que s'ha començat, i fins a on ha arribat amb una sèrie d'hores. Lo ideal seria mirar aquest progrés.

Amb aquest nivell d'avaluació basat en el progrés, podríem posar una nota però segons si ha millorat molt o ha millorat poc es pot fer variar aquesta nota per dalt o per baix.

• Mires molt el procés?

Per començar es fa una avaluació inicial (primera sessió sense donar informació ja que els alumnes ja sabem que han fet l'activitat físic esportiva anteriorment), parlant amb termes una mica tècnics, amb el possible problema que no sàpiguen que significa algun terme.

Un cop comprovat això es fa una avaluació inicial on es troba que algú funciona millor que altres, i després individualitats on hi ha gent que pot ser molt bo o molt dolent. La tendència sol ser pèssim, motriuement sempre em quedo decepcionat al començament. I a partir d'aquí es donen uns continguts tècnics principalment. Al final s'arriba a una avaluació on en un circuit se'ls demanarà tot una mena de moviments tècnics. El que ha arribat a un nivell més alt traurà bona nota. I en aquell alumne que no ha aprovat es mira si ha evolucionat. Si té un procés de millora considerable se l'ajuda a aprovar.

S'ha d'arribar a uns límits?

Qui millora molt se'l pot arribar a aprovar. Els que treuen més bona nota no pujarien de notable a excel·lent.

Problemes amb els que et trobes alhora d'avaluar?

Principalment el problema d'arribar al nivell mínim.

La nota sortirà de 60% de la part pràctica (procediments), 30% de la part teòrica (conceptes) i un 10% de la part d'actituds. Si es suspèn l'actitud es pot suspendre tot. També s'ha d'arribar a més a un mínim de la part teòrica. S'ha de treure un mínim de tot.

• Problemes amb barems que es posen?

Molt subjectiu. Tot i que m'adono que cada vegada em torno més objectiu.

Abans era més dur que ara. En la part pràctica per exemple, de 6 exercicis se'n han de fer com a mínim 4 de bé, més d'un 50%, ja que si es troben en una situació de joc real no poden jugar en un 50% de les possibilitats de joc. No juguen a voleibol, és una cosa que s'hi assembla. Hi ha vegades que hem de tenir un nivell.

Per fer una avaluació ràpida (cas pràctic), quan per exemple dos realitzen l'avaluació, 2 més ja han d'estar preparats per fer l'exercici, per agilitzar l'avaluació. Els altres han d'estar treballant, mai hi ha d'haver gent parada en el crèdit de EF. No pot ser que en les poques hores d'EF que hi ha a la setmana, mentre avaluem, hi

hagi gent parada. Ja passen prou estona parats a les altres classes. Els alumnes els hem d'organitzar de manera que abans de realitzar l'avaluació també han de tenir molt clar quin és el procés avaluador. Se'ls dona una fulla on hi ha tot el que s'ha de fer, pas per pas. Hi ha més coherència pels alumnes en referència al que estan fent.

En els esports d'equip hi ha avaluació inicial; al final, una avaluació final on es demanen els coneixements tècnics (circuit), i després una altra sessió de partit, i dins el partit, acció de joc real ja que hi ha situacions que dins el partit a nivell tècnic pot ser que no corresponguin al que s'ha fet al circuit. La nota base és la del circuit, i després en el partit la nota pot pujar/aumentar, i fins i tot baixar.

- ***Quins aspectes avalues i en que et fixes i que tens en compte?***

Aspectes tècnics i la posada en joc real.

- ***Aspectes de la tasca? Material? La pròpia actuació?***

La pròpia actuació realment es mira d'agafar el màxim d'exercicis, els que puguin ser més adients i depèn el grup, en funció de com és el grup podràs fer variants en relació a aquests exercicis o un altre. Mires d'adaptar els exercicis a cadascun del grup, a les característiques del grup. En principi si tens un bagatge gran d'exercicis podràs fer una classe més rica que si no tens un bagatge extens, i acabes fent sempre allò mateix. Podem introduir jocs on treballarem el mateix, alhora de treballar un element tècnic, estaran una mica més motivats, que s'ho puguin passar una mica més bé.

Hi ha oportunitats de fer reforç tant si pot ser el professor o com si hi ha algun alumne avançat. A nivell d'actitud és una cosa a tenir en compte. Se'ls ofereixen les coses, material i lloc per poder millorar.

En aquest cas quan la gent et bé a aquest tipus de classes de reforç o millora totalment voluntàries, el professor es sent gratificat perquè veu en l'alumne una mica d'interès, ganes de millorar i d'aprendre més i això omple.

- ***Quin procés segueixes? Temporalitat d'un crèdit concret.***

5-6 sessions introducció/repàs qualitats físiques bàsiques, diferents formes d'entrenar les qualitats físiques bàsiques cosa que ja han fet en cursos anteriors, es fa un repàs amb sentit de treballar una mica de resistència alhora que és una manera de posar-se les piles. Els primers dies cal apretar els alumnes per crear un ritme de treball perquè després funcioni tot més bé. Més tard ja podem deixar-nos anar més lliurement.

Sessions que treballen més la part del que és el joc. Fem una avaluació inicial amb una sèrie de sessions amb diferents elements tècnics els elements bàsics per jugar, després uns elements tàctics en quan a situació i col·locació i principals formes de defensa a voleibol. Un cop arribem al final de les sessions farem l'avaluació dels elements tècnics i els elements tàctics. Surt una nota i els que poden quedar penjats de la pràctica, a final de curs, es farà una recuperació. Per la part teòrica donem un dossier amb un temari on entra tot el que s'ha donat al crèdit.

Si durant les sessions que s'han fet no arriben als mínims que havien d'arribar, difícilment hi arribaran a la recuperació (quan es facin). Per altra banda ells necessiten les classes de reforç perquè després puguin arribar. S'ha de dir que sempre fa la recuperació més fluixa.

- ***Quins criteris utilitzes per ficar les notes?***

No es fa servir una avaluació numèrica. Es fa amb fletxetes que venen a ser molt bé, bé, normal, tirant a malament i malament. En funció de l'acció que es porta a terme aquesta. S'avaluen els elements que són per mi més rellevants o més importants (6 elements), i si hi ha vegades que no poden ser els més rellevants sinó

els que s'han treballat perquè tens un grup que no arriba a aquests elements. S'avaluarà sobre aquests elements.

• ***Consideres que està preparat per avaluar i es sent satisfet amb el que fa?***

Considero que si, l'únic que es pot fer més o menys bé. El que està clar es que quan vaig començar no ho feia tant bé com ara. Però cada vegada veus que ho podries fer millor. Es sap veure tot abans, es necessita de menys informació per fer una avaluació més ràpida. S'arriba a les mateixes conclusions abans.

Hi ha esports que pots dominar millor que un altre i això també pot influir alhora d'avaluar.

Una vegada feta l'avaluació mires el resultat i et preguntes que? Als més grans també els faig fer una autoavaluació: inicial i final però un cop acabat el procés. Se'ls dona una pauta amb un criteri perquè no difereixi tant d'un alumne a un altre. La nota que es posen ells i la que poso jo coincideix en un tant per cent molt elevat. L'autoavaluació em serveix per veure que la manera d'avaluar que tinc és bastant encertada.

• ***Es tenen en compte en l'avaluació els objectius que et plantejes/proposes?***

Si. En funció del grup però pot ser que s'hagin de variar els objectius. Amb l'avaluació inicial ja es pot començar a variar al veure que no es pot arribar això es fa per poder arribar bé amb uns objectius i no quedar-te a les portes amb tots.

• ***Tens en compte el context en que et trobes?***

El context és semirural, sempre han estat escolaritzats excepte algun magrebí que pot ser que no. Tenen un nivell motriu acceptable. No venen de cap escola esportiva ni tècnica. El comportament és bastant bo.

El problema està més en la motivació perquè quan arriben a cursos més alts els fa més mandra. La nostra tasca és estimular perquè treballin. Exercicis més motivants pels més petits i els més grans podem arribar a l'amenaça de que han d'arribar a un nivell mínim, nota,...

• ***Utilitzes l'avaluació dels alumnes com a pròpia avaluació?***

No. El que si serveix és el procés. No li caldria posar la nota al final, posaria la mateixa nota durant el procés que al final, ja que a vegades ho he provat.

Si no progressen serà perquè: són molt dolents, no els motiva prou, no els ensenya prou, els he d'apretar més perquè s'esforcin més, com ho puc fer perquè s'esforcin més (reforçament positiu o negatiu), vas provant i al final fas una mica de menage i sortiria el que podria ser la meua nota com a professor.

També intervindrà el que es el propi estat anímic que es pot tenir en un moment donat, però sempre es mira que surti bé, cosa que no sempre s'aconsegueix.

CONTEXTUALITZACIÓ DEL CAS

El centre:

Ens trobem ubicats en un centre d'educació secundària obligatòria, en un poble de les comarques de Girona en un context semirural. Hi ha un professorat "jove", amb ganes de provar coses noves i fer la feina ben feta, o sigui no hi ha un estancament en els processos d'ensenyament i aprenentatge.

A nivell d'equipaments i recursos, el centre disposa de bon equipament, per dos raons bàsiques: El centre està reformat de fa pocs anys i a més el professor d'educació física (cap d'estudis actual) ha anat demanant molt

material per la seva assignatura des que està exercint de professor (8 o 9 anys). El centre té una pista poliesportiva, amb tot tipus de material, tant alternatiu com convencional. El professor, a més, disposa de la piscina municipal per les activitats aquàtiques i el pavelló municipal si resulta necessari utilitzar-lo.

En el nostre cas, que ens referirem a una seqüència didàctica de voleibol dins el contingut establert de activitats físico esportives, direm que el poble i les escoles del poble, posseeixen una tradició en l'ensenyança del voleibol, ja que a primària aquest esport també es treballa i el poble posseeix un equip federat, per la qual cosa aquests factors predisposen al professor i als alumnes a treballar amb aquesta activitat. el centre pot suplir perfectament aquesta demanda ja que posseeix tant terreny de joc, com pilotes, xarxa, etc.. , també de professors qualificats en aquest esport.

El professor:

El professor que ha estat entrevistat, es llicenciat en Ciències de l'activitat física i l'esport en el centre de Lleida, i va realitzar el mestratge de voleibol, a partir del qual es pot obtenir el títol d'entrenador nacional. Posseeix anys d'experiència, uns 9 anys al centre en qüestió i bastants més anteriorment en instituts de Girona. A l'hivern aquest professor es dedica plenament a aquest ofici, l'ensenyament, per la qual cosa es pot centrar-se plenament en les tasques d'ensenyament.

El fet de ser llicenciat fa que conegui els diferents tipus d'avaluació existents que utilitzarà d'una forma més o menys predominant segons el grup amb que tracti (per exemple la autoavaluació es dona en Batxillerat i en secundària no per motius de maduresa).

Ell es ben considerat dins del centre, tant pels seus companys de feina, com pels pares, com pels alumnes, degut al seu treball constant, forma de ser, coherència i rigor en el treball.

Els alumnes:

Els alumnes de que disposa el professor, i en aquest nostre cas, els alumnes tenen una edat compresa entre 16 i 17 anys, ja que es troben en el primer curs del batxillerat. El nombre d'alumnes per classe es d'uns 25 o 30 alumnes segons la promoció, el que permet treballar còmodament, tant a l'hora de donar els continguts com a l'hora d'avaluar-los. Es pot parlar d'una certa maduresa i amb unes experiències motrius amplies. Pel que fa al voleibol, dominen ja les tècniques més bàsiques, ja que a secundària ja se'ls ha introduït en aquest esport. Estan motivats per aquesta seqüència didàctica per la afecció que hi ha a aquest esport. Motriument, direm que els alumnes no provenen d'escoles de tecnificació, ni d'alt rendiment, però el seu nivell motriu és acceptable i es pot practicar l'esport sense cap problema. La majoria dels alumnes provenen d'un àmbit semirural.

ANÀLISIS DEL CAS

Hem realitzat l'anàlisi, avaluant la utilització o no dels diferents tipus d'avaluacions que se'ns han presentat a classe. També direm quins són els aspectes que fan que s'usi una avaluació o una altre.

Segons la referència temporal direm que el professor:

Utilitza la **avaluació inicial** per tal de conèixer quines son les competències dels alumnes (encara que els hagi tingut anteriorment en altres cursos en el crèdit comú), referents al voleibol: Utilitza situacions globals de 2x2 per conèixer el nivell dels elements tècnics i relacionals amb el company. Aquesta avaluació inicial es realitza de forma sorpresiva, suposem que ho fa per tindrà més fiabilitat en els resultats.

El professor a més, realitza una **avaluació processual**, mira l'evolució del subjecte durant el crèdit variable (a nivell procedimental, actitudinal i conceptual) sobretot si la nota està poc clara. Aquesta avaluació durant el

procés, li serveix per anar reconduint les tasques i continguts donats a classe i per tenir una informació més qualitativa al final del crèdit. Tot i que ens remarca molt la idea de avaluació inicial i final, l'avaluació formativa incluída dins la processual és d'una gran importància. Per realitzar-la, pot utilitzar des de tests conceptuals i procedimentals, així com anecdotalis de comportament i fins i tot avaluar mitjançant la intervenció a les classes i els coloquis realitzats.

Per el que es refereix a la **avaluació final**, la realitza de la següent manera: Recerca informació d'elements tècnics (utilitza un circuit de 6 estacions) on a través d'un anàlisis quantitatiu valora els elements. També s'encarrega dels elements conceptuals a través de les notes obtingudes en la realització de treballs i de exàmens. Les AVN també són elements que té molt en compte (sobretot l'esforç i motivació de l'alumne envers el crèdit), normalment enregistrat de forma molt superficial (cada vegada necessita prendre menys anotacions per conèixer la informació). Tots aquests elements no tindran la mateixa incidència a l'hora de qualificar-los (un 60, un 30 i un 10 % respectivament). S'ha de dir però que ell necessita que les tres parts estiguin aprovades per poder aprovar el crèdit variable. En casos on no s'arribi al llindar mínim a nivell motriu (incapacitat) i hi hagi hagut un esforç considerable (classe de reforç, participació en alguna activitat. Extraescolar...) la qualificació final tendirà a aprovar-se. Tot i tractar-se d'un crèdit variable, veiem la duresa de l'avaluació (no s'aprova per les bones). El crèdit l'escolleixen el alumnes i ell creu que tot i que sigui optatiu, s'ha de treballar amb la serietat de l'assignatura troncal.

Segons el normotip:

L'**avaluació ideogràfica** és molt marcada en el seu cas. Sempre intenta conèixer a l'alumne abans d'examinar-lo. Busca el seu nivell de competències inicials, primer de tot per adaptar la tasca i de segon, per poder valorar el progrés realitzat tenint sempre en compte les limitacions i avantatges que té l'alumne. Si un alumne, tot i dominar molt el voleibol, no evoluciona pel seu poc interès, la seva nota tendirà a pujar menys (no realitza el treball que podria arribar a realitzar en el millor dels casos) que la d'un noi que sap poc de voleibol i està poc coordinat, però que per contra, gràcies a l'esforç arriba a un llindar d'autonomia molt pròxim al seu màxim de competències motrius possible, acceptable per donar el crèdit com a aprovat.

El fet de conèixer els alumnes, li servirà també, es clar, per modificar els objectius si fes falta, i per adaptar les tasques als alumnes.

La avaluació normativa, englobada dins la nomotètica, direm que en el crèdit, no la utilitza de forma important, o casi no s'utilitza per ser poc educativa i marginadora segons l'enfoc que se'n doni (es inusual veure a la classe un classificació dels alumnes, des del millor al pitjor en algun aspecte, per les repercussions afectives que poden sorgir). A vegades, però, el professor utilitza aquesta avaluació per motivar a l'alumne. En un cas viscut per un de nosaltres, ens vàrem veure en mig d'una classificació en un campionat de 2x2 del crèdit de Voleibol. Al posseir pocs punts (1 si perdies i 3 si guanyaves), vàrem decidir esforçar-nos per poder remuntar en la classificació; ens donava un al·licient per esforçar-nos en el joc. S'ha de dir, però que per fer això, fa falta conèixer bé el grup.

En quan a **avaluació criterial**, costa pensar que es duguí a terme en estat pur, hi ha molts elements que trenquen la homogeneïtat de la criterial: Els objectius, tot i ser ben redactats, canvien segons la dinàmica del grup (hi ha una basculació), no són fixes i indiscutibles (hem de pensar que en una classe com la d'aquest crèdit, hi pot haver molta heterogeneïtat, no es lo mateix que una activitat. extraescolar). Això fa que els objectius es replantegin, ja que sinó moltes vegades els objectius no es complirien. Els criteris per la avaluació del crèdit són molt ben marcats quan la nota es clara (alta o baixa), però la cosa es complica quan la nota està entre aprovada i suspesa. Aquí entre en joc la subjectivitat del professor on gràcies a un anàlisis qualitatiu, que ajudarà o no a l'alumne a aprovar el crèdit variable. Els aspectes procedimentals, conceptuals solen tenir bastant rigidesa objectiva, en canvi l'element de AVN és puntuat pel professor de forma molt subjectiva.

Segons els agents:

La autoavaluació és un dels elements que sorprèn més. Es porta a terme a 1er de Batxillerat, on encara hi ha un grau important de immaduresa. Per solucionar aquest handicap, el professor el que fa es donar un llistat de conductes esperades que s'han d'examinar (sacada, recepció, cop d'atac etc..), on aquestes es poden realitzar a un nivell 1 o nivell 3 (segons uns criteris: Has estirat el braç completament al sacar, has tocat la pilota amb el palmell de la mà i la mà dura); cada nivell tindrà uns criteris que l'alumne haurà de reflexionar per identificar-los en la actuació que ha fet. També es farà saber quina nota se'n deriva de cada nivell. L'alumne avaluarà de forma coherent la seva actuació, ja que té la forma modèlica molt clara de cada element tècnic.

Aquesta delimitació de criteris que fan situar a l'alumne a un nivell o un altre, farà que l'autoavaluació, a més coincideixi en un percentatge molt elevat, en relació a la heteroavaluació que ha realitzat el professor a l'alumne. Pel professor en qüestió aquesta autoavaluació delimitada, li serveix per reforçar la seva forma d'avaluació (podrà saber que lo que ell avalua, es fa de forma adequada i que l'alumne coneix els criteris de l'avaluació).

La coavaluació en el nostre cas té poca incidència, normalment sempre s'avalua de forma unidireccional el professor a l'alumne i mai al revés. Pot haver-hi alguna classe que utilitzi un qüestionari sobre el rebut a classe: Saber si la tasca era fàcil, difícil, si estava ben explicada, si el professor els ajudava o no el suficient en realitzar-la, si el professor motivava etc.. A part d'això, la coavaluació, no es fa servir; com ja hem dit es tendeix a utilitzar una **heteroavaluació** del professor en tots els aspectes avaluable de l'alumne: procedimentals, conceptuals i actitudinals.

A vegades en exercicis d'observació entre companys, es pot donar el cas que es torni a utilitzar la coavaluació entre companys amb l'objectiu, per part del professor, d'obtenir més informació i acostumar a l'alumne a tenir presents alguns criteris d'avaluació.

Segons la funcionalitat:

El professor busca una avaluació més **formativa** durant el crèdit. No utilitza la avaluació només per poder posar una nota del crèdit de voleibol, sinó que intenta a través de la informació rebuda, intentar millorar el procés. Per exemple quan es treballa el bloqueig i s'utilitza la coavaluació entre companys, el professor podrà saber en cada alumne quins son els aspectes a remarcar-li, només mirant les avaluacions dels alumnes. Si els errors no es compleixen es parla amb el observador i discuteixen professor i alumne els criteris.

Aquest procés de diàleg, de correcció del professor a través de l'avaluació, farà que augmenti la qualitat del procés d'aprenentatge. Cal dir que la avaluació inicial que ell fa dels alumnes és altament formativa, ja que gràcies a ella pot decidir sobre els objectius i continguts (si son adequats o no, si són molts continguts, pocs etc...). La funció **sumativa** s'intenta expressar al seu mínim exponent i només s'utilitza a la hora de qualificar el crèdit. Normalment, la avaluació és utilitzada per la millora del procés i mai només com la recollida d'informació per l'elaboració d'una nota final un cop acabat el crèdit variable.

Revistes, articles i llibres consultats:

Per començar hem cregut oportú comentar un llibre que parla de l'avaluació en tota la seva dimensió, en lo que a la ESO es refereix. Per això hem consultat el llibre del Departament d'Ensenyament **L'avaluació a l'E.S.O.** de la Generalitat de Catalunya (1996).

Aquest llibre comença explicant lo que és i lo que pretén el Projecte Curricular de Centre (PCC), i en un segon tema comenta, breument, les característiques i fases de l'avaluació. Més tard, en el tercer tema, incloent aquesta avaluació en el PCC, ens informa sobre les prescripcions de l'administració, la normativa, les línies de treball, equips de treball... En el següent capítol ens mostra alguns mitjans per abordar el debat sobre l'avaluació en un centre d'E.S.O. per tal de facilitar la redacció del PCC, per al que als aspectes relacionats amb l'avaluació es refereix. Aquest és el capítol que hem considerat més important i que de seguida

comentarem. En el capítol cinquè s'arreglen exemples i recursos pràctics d'alguns centres educatius, tractant l'avaluació des de diferents vessants per tal d'iniciar la reflexió, el disseny i el desenvolupament de l'avaluació pel costat del professorat al seu centre. Per finalitzar s'inclou un capítol–anexe en el qual s'ubica l'avaluació en el marc normatiu, comentant lleis, drets i ordres.

Com hem dit avanç, el quart capítol (pags. 13 – 28), on es proposen les línies de treball, és el que hem considerat més important.

Comença establint els acords generals del centre sobre l'avaluació, per tal de saber com s'entén l'avaluació des de el centre, lo que requereix una reflexió col·lectiva, proposant algunes preguntes per iniciar la discussió en els equips de professors, algunes tant importants com: Per a que avaluem?, quin tipus d'informació recollim quan avaluem?, com recollim aquesta informació?, que avaluem?, com qualifiquem?, i després de l'avaluació, que?

La segona part del capítol proposa una determinació del marc organitzatiu per portar a la pràctica el model d'avaluació adoptat en els acords que s'han pres anteriorment. I es que cada centre a d'aplegar a establir les formes organitzatives que faciliten la millora del procés d'ensenyament–aprenentatge, i per aquesta raó el professorat tindria que definir–se i adoptar criteris comuns en relació a:

- La informació que cal facilitar als alumnes i a les famílies sobre els diferents aspectes del procés avaluador.
- La gestió de la informació obtinguda en les sessions d'avaluació.
- La forma i el contingut de la informació que el centre ha de conservar envers la avaluació dels alumnes.

La tercera part intenta fer una concreció dels acords de centre en les àrees, cicles i cursos per part de l'avaluació. El professorat haurà de determinar les formes i els instruments més adients en cadascú dels casos. El professor haurà de fer un anàlisi, reflexionar envers com pot millorar–los, aplegar a acords i prendre decisions. Posteriorment, en aquesta part del capítol s'ofereixen descripcions de les característiques de l'avaluació i de les fases de la mateixa, que seguidament nomenarem, per tal d'orientar el debat del professorat.

En la quarta part del capítol estableix els criteris de promoció dels alumnes, establint que l'equip de professors de cada centre tindrà que prendre decisions sobre la promoció o no de l'alumnat al curs o cicle següent.

Les característiques i fases de l'avaluació son:

CARACTERÍSTIQUES DE L'AVALUACIÓ

Avaluació contínua: Es fonamenta en el coneixement de l'alumne i l'anàlisi del procés d'ensenyament–aprenentatge, tenen mes en compte el desenvolupament del procés maduratiu dels alumnes que el resultat del procés. Mes que mesurar o classificar, l'objectiu es descriure i interpretar, fent un seguiment del seu procés d'ensenyament.

Avaluació individualitzada: També es fonamenta en el coneixement de l'alumne, i en l'anàlisi del seu procés maduratiu. Dona importància al desenvolupament personal de l'alumne i no tant al rendiment acadèmic. S'utilitza sempre que es tingui en compte la situació inicial de l'alumne, les seves possibilitats, l'esforç i el resultat. Com que cada alumne es diferent i individual es lògic fer una avaluació individual.

Avaluació global i integradora: Posa èmfasis en els processos de pensament complex de l'alumne i en el desenvolupament de capacitats generals, mes que en al quantificació de habilitats o coneixements aïllats. S'avalua des d'una perspectiva global. Es fa una avaluació integradora quan es tenen en compte totes les

tipologies de continguts d'aprenentatge (fets, conceptes i sistemes conceptuals; procediments; valors, actituds i normes). S'he fa avaluació global quan tenim en compte les interaccions que es donen en tot aprenentatge: Amb altres àrees, amb el professorat i la metodologia emprada, amb el clima de treball en l'aula...

FASES DE L'AVALUACIÓ

Avaluació inicial: El seu objectiu es reconèixer la situació de l'alumnat quan comença el cicle o el crèdit, per tal d'adequar l'ajuda educativa a les seves necessitats. Es fonamental per a l'avaluació individual.

Avaluació formativa: Aquesta avaluació acompanya al procés d'ensenyament-aprenentatge, i es de caràcter regulador, orientador i autocorrector en el procés. El seu objectiu es formar a la persona i millorar el procés, els materials i el programa. Aquesta avaluació es fa sempre que arpleguem informació, l'analitzem, tomem decisions sobre l'atenció a la diversitat i fem conscient a l'alumne del procés realitzat.

Avaluació sumativa: Aquesta avaluació s'ha d'incloure en el model constructivista de l'aprenentatge: Ha de ser integradora i tenir en compte les diferències individual. S'ha de tenir en compte també el grau de consecució dels objectius educatius proposats, terminals o generals de les àrees o cicles, adaptats a les característiques dels alumnes. Es realitza al final d'una o més unitats d'aprenentatge, i, en alguns casos, serveix per qualificar i promocionar. L'avaluació sumativa també incorpora valors formatius i orientadors, tant per al alumnat com pel professorat, al fer la valoració global dels resultats.

Una de les finalitats d'aquest llibre es la de fer reflexionar i discutir al professorat, donant lis eines per tal que comenci aquesta discussió, lo que en la nostra opinió es una manera molt interessant de que ells mateixos arribin a acords i milloren en la seva docència, especialment en lo que a l'avaluació es refereix.

Aquestes eines son, per exemple, les característiques i fases de l'avaluació, punts de partida per començar aquesta reflexió. Aquestes característiques i fases de l'avaluació ens han paregut molt adients, amés de que estan be definides. Caldria esmentar que en lo que aquest llibre anomena com avaluació sumativa es compresa per nosaltres com una avaluació final, lo qual no es incorrecte ja que els termes sumativa i final solen variar segons autors.

També ens ha paregut correcte que anomenes a la segona fase com avaluació formativa, ja que el que la avaluació processal, en la nostra opinió, hauria de intentar ser sempre formativa.

De totes formes creiem que podria haver entrat mes en unes altres formes de avaluació per continuar la discussió en el professorat, com son, per exemple, la avaluació ideogràfica o la autoavaluació i coavaluació.

Blàzquez Sánchez, Domingo *Evaluar en Educación Física* Editorial Inde 1990 Barcelona.

L'avaluació adquireix sentit en la mesura que compara l'eficàcia i possibilita el perfeccionament de l'acció docent. No em d'avaluar per avaluar sinó per millorar la pròxima avaluació i ens conseqüència l'organització del treball.

L'avaluació ha de possibilitar l'adaptació dels programes a la singularitat de cada alumne.

Avaluar consisteix en atribuir un valor, judici sobre alguna cosa o persona en funció d'un projecte implícit o explícit. L'avaluació es contempla com un procés dinàmic, continu i sistemàtic enfocat cap als canvis de la conducta de l'alumne de l'alumne, mitjançant el qual verifiquem els fets aconseguit en funció dels objectius proposats.

Avaluar es necessari. Qualsevol control representa una forma d'avaluació. L'avaluació és necessària pel professor, necessita saber conèixer si la seva acció docent ha estat eficaç i vol saber el resultat del seu mètode

pedagògic.

Avaluar és diagnosticar on i quines dificultats te d'aprenentatge un alumne, per poder constituir així, projectes pedagògics que li permetin progressar. Indicar els resultats obtinguts al final de l'aprenentatge. Determinar si l'alumne posseeix els nivells mínims necessaris per abordar la següent tasca.

Avaluarem a l'alumne, professor i procés d'acció didàctica.

Els principis de l'avaluació són:

- Ha de ser una activitat sistemàtica
- Ha d'estar integrada en el procés educatiu
- Ha de tenir en compte les diferents individualitats

* no es pot exigir el mateix a tots els alumnes

- S'han d'utilitzar diferents mètodes d'avaluació. Cap medi porta a una avaluació completa, es necessari portar a terme una avaluació amb una utilització conjunta i harmònica de varis mètodes

L'avaluació de l'educació física ha de proporcionar-nos diferents finalitats:

- Conèixer el rendiment de l'alumne
- Diagnosticar. Pretén determinar el nivell d'una situació o d'un individu en relació amb determinats paràmetres
- Valorar l'eficàcia del sistema d'ensenyament. La majoria satisfà els objectius? Flexibilitat dels programes
- Pronosticar les possibilitats de l'alumne i orientar
- Motivar i incentivar a l'alumne (feed-back)
- Agrupar o dificultar
- Assignar qualificacions a l'alumne
- Obtenir dades per la investigació.

Problemes que ens podem trobar amb els diferent mètodes d'avaluació:

- Sistematització i regularitat
- Referència a la norma o criteri
- Àmbit d'aplicació: l'avaluador està dins el procés o és aliè
- Grau de responsabilitat: com intervé l'alumne a l'avaluació

Com avaluar? El procés avaluador. Procediments i instruments d'avaluació.

Diferenciació de l'avaluació objectiva/subjectiva i de medició qualitativa/ quantitativa.

Avaluació subjectiva judici del professor (factors emocionals?)

Avaluació objectiva proves mesurables/quantificables prèviament elaborades

Medició quantitativa escala de mesura física. Objectiva

Medició qualitativa escala de mesura mental del professor. Subjectiva

Avaluació Subjectiva	Avaluació Objectiva
----------------------	---------------------

Procediments d'observació	Procediments d'experimentació o rendiment
No controla el màxim.	Busca resultats màxims
Sense control de temps	Control de temps i de lloc
L'individu no es conscient de ser avaluat	L'individu es conscient de ser avaluat

Selecció i administració del procés avaluador

- Prèvia al test:

Hem de seleccionar un test depenent dels objectius que volem avaluar. Hem de conèixer aquest test, hem d'estar familiaritzats amb ell.

Abans de començar l'avaluació hem de tenir en compte el material que necessitem disposem (equip i instal·lacions). Tanmateix també hem de veure de quina manera organitzarem, com realitzarem aquest test (estacions, individual, per grups,...), qui i com realitzarà el test (només el professor, el professor i els alumnes,...) i com registrarem aquest resultats.

Les instruccions s'han de realitzar al mateix temps que l'avaluació, i abans del test s'hauria de fer una petita demostració.

- Durant el test:

Hem de controlar el moment del test, portar un escalfament i fer una altra demostració abans del test dient el que és més important.

- Després del test:

Recollir totes les dades i organitzar-les, traçar un perfil de l'alumne, informar dels resultats, utilitzar aquest resultat (coma millora del procés i de l'alumne) i arxivar-ho

Elaboració d'una prova

El primer es establir els objectius, determinar el tipus de prova que nosaltres creiem que és més adequada per aquests objectius, donar les fonts d'informació de la qual em tret la informació i tenir molt en compte la població a la qual va dirigida.

Avaluació de les activitats físico esportives.

Una pràctica esportiva compren un enorme conjunt d'activitats i comportaments que fan complex poder establir criteris clars d'avaluació. Aquests els podem agrupar amb:

- conjunt de tècniques utilitzades
- conjunt de tàctiques pròpies per assegurar el millor rendiment
- conjunt de possibilitats d'actuació ajustat al reglament

FORMES D'AVALUACIÓ:

Troblem dos grans grups:

- Fora de la situació de joc o competició (in vitro): És un test estandaritzat amb l'objectiu que les condicions d'administració puguin ser reproduïdes i idèntiques per cada jugador observat.

- Dins de la situació de joc o competició (in vivo): No és sotmès a un test, sinó a una observació (objectiva – subjectiva) d'una o més jugades.

CONCEPTE	In vitro	In vivo
Realisme	–	+
Validesa	–	+
Objectivitat	+	–
Estandarització	+	–
Fiabilitat	+	–

Avaluació de l'eficàcia tècnica

Es necessari desenvolupar i avaluar les tècniques respectant la seva especificitat. Per cada esport i tècnica sembla necessari un test d'avaluació específic.

- Avaluació tècnica in vitro: son situacions aïllades que apropen a les situacions in vivo.
- Test estandaritzat totalment: un jugador aïllat és sotmès a un rendiment (sacada de voleibol)
- Test que incorpora un o més moviments intermitjos abans del gest tècnic a avaluar
- Test amb presència estàtica d'un o més jugadors adversaris o companys
- Test amb presència dinàmica d'un o més jugadors adversaris o companys
- Avaluació de la tècnica in vivo: observacions objectives – subjectives
- observacions objectives: quan l'esportista és responsable de l'èxit o el fracàs, i es un resultat que es pugui determinar en forma de dicotomia (si-no)

en esports de cooperació – oposició l'observació d'element tècnics

en esports d'adversari pot aplicar-se a gests ofensius– defensius

en esports individuals es aplicable quan el resultat depèn d'un element neutre. No és per aquelles pràctiques esportives on els elements a mesurar no poden sotmetres a valors dictòmics

- observacions subjectives: el principal problema és la fiabilitat. Perquè sigui més fiable:

realització del major nombre possible d'observacions del mateix gest tècnic

utilització de varis observadors que han convingut prèviament els subelements a avaluar

- Avaluació de la intel·ligència estratègica:

Elements a avaluar:

• Ajust temporal òptim (timing)	• Ajust espacial òptim
• Elecció de la tècnica apropiada	• Utilització favorable del reglament

- Avaluació de l'estratègia in vitro:

S'ha d'utilitzar tècniques subjectives. Es demana resoldre una situació tàctica amb o sense adversari per comprovar els coneixements o la capacitat de resolució.

- Avaluació de l'estratègia in vivo:

Es guanya validesa i es perd estandarització. També és subjectiva fitxes d'observació construïdes pel professor en base als objectius i criteris que formen la lògica del comportament estratègic.

Propostes de situacions d'avaluació:

Circuits o recorreguts, proves d'execució, situacions reduïdes i joc real.

Conclusions:

Aquests és un llibre que parla molt en general de l'avaluació en EF, amb un punt concret de Activitats físico esportives, el qual hem tret més rellevància.

Aquest llibre ens ha ajudat molt a tenir una opinió més construïda del que és l'avaluació, en concret de la subjectivitat i l'objectivitat d'aquesta i de les proves que comporta.

És un llibre molt analític que va desglossant punt per punt tots els temes de que consta l'avaluació dins el món de l'EF. Treballa el que són les definicions i els mètodes i estratègies a utilitzar acompanyat d'exemples que t'ajuden a comprendre més aviat el coneixement que et vol transmetre.

Fa veure que l'avaluació no es una cosa senzilla que pot fer amb una simple prova. L'avaluació és un procés paral·lel al procés d'ensenyament-aprenentatge, t'ajuda a millorar aquest a partir dels acerts i errors que t'ajuda a trobar. Et fa comprendre que no hi ha un únic mètode d'avaluació totalment eficaç, sinó que per trobar la màxima eficàcia, si es pot trobar has de fer una barreja de tots els elements dels quals tu disposes, estàs familiaritzat i pots portar a terme.

Només utilitzant diferents mètodes podràs tenir una avaluació global del procés i objectiva.

– ***Revista Apunts d'educació Física i esports. N° 31 Març 1993. Perspectives de l'avaluació en E.F. i esport. Domingo Blazquez Sánchez. Professor de didàctica de l'E.F. i l'esport.***

Aquest article parla bàsicament del concepte de avaluació, com ha evolucionat al llarg de l'història, també dels models que es teoritzaren sobre l'avaluació, així com les finalitats de l'avaluació segons l'àmbit en que es treballi. Al final de l'article també es parla de les modificacions que ha sofert l'avaluació per tal d'adaptar-se a la reforma educativa.

El primer que s'abarca, **la conceptualització**: L'autor concedirà que l'avaluació neix en l'àmbit escolar, es on més es desenvolupa, però que en qualsevol acció programada hi ha una avaluació. Antigament avaluar era sinònim de posar nota o bé de qualificació sancionadora. Això els nostres dies ha anat canviant i segons el text, ara es considera: ***Reflexió crítica sobre els comportaments i els intercanvis en qualsevol procés, amb la finalitat de determinar quins estan sent, o han estat els resultats i poder prendre les decisions més adequades per la consecució positiva dels objectius perseguits.***

A nivell esportiu el concepte també canvia i avaluació, terme designat per metges i fisiòlegs, s'ha estès fins la utilització d'aquesta dels entrenadors per tal d'arribar a un màxim rendiment esportiu..

Els models d'avaluació exhibeixen les diferents formes d'abastar la avaluació des que J.M. Rice i Thorndike en foren els precursors a inicis del segle 20. S'expliquen els següents models:

1.-L'avaluació com a mesura. Les mesures factorialistes

Entenen la avaluació com un mesurament i que no forma part del programa formatiu. S'entén la avaluació de l'E.F. com un mesurament del cos en una expressió matemàtica. L'avaluació només els serveix per obtenir informació del subjecte. Els tests són els procediments més utilitzats.

2.- L'observació del cos. Observació dels comportaments:

Dos elements donen força a aquesta corrent:

- a)El corrent psicomotor: no volen només la mesura del valor físic, sinó que volen avaluar la totalitat de la persona.
- b) L'esport escolar: Busquen l'avaluació com una ajuda i no com una sanció. Es volen buscar els progressos interindividuals en comptes de la diferenciació i classificació individual.

3.- La avaluació centrada en els objectius:

Es considera la avaluació com la medició de la consecució dels objectius. Es busca el mecanisme de millora del currículum i dels seus resultats. Aquesta avaluació tindrà implícita una pràctica de programació (sorgeixen els objectius operatius, que son objecte de mesurament i control).

4.- L'avaluació orientada a la presa de decisions:

La avaluació es entesa com un instrument per l'aclariment o la imposició. La avaluació ajudarà a la presa de decisions racionals i a l'obtenció d'informació. Avaluació: procés de dissenyar, obtenir i proporcionar informació útil per jutjar alternatives de decisió.

Després d'aquest repàs històric de les tendències que ha tingut la avaluació, l'autor parla de les **finalitats fonamentals que té la avaluació segons l'àmbit** en que es troba (entrenament esportiu, esport recreació/salut i l'ensenyament).

En el primer cas, l'**Àmbit esportiu** busca la recerca de rendiments i la avaluació, aquí posseeix un sentit utilitarista i eficientista. Aquest àmbit D'activitat física i esportiva fa que la avaluació posseeixi dos grans preocupacions:

- La avaluació per la selecció i detecció de talents.
- La sistematització l'entrenament (ajust i individualització de l'entrenament esportiu per tal d'aconseguir els màxims rendiments). En aquest àmbit, la avaluació es centre en el grau d'evolució i recuperació de l'organisme per predir les càrregues òptimes de l'entrenament específic.

En àmbit de la condició física i la salut el tema avaluació no està gaire estudiat i per contra cada vegada hi ha mes població en aquest sector. Es necessària aquí la avaluació per la individualització del programa (sinó problemes relacionats amb la salut). Es mirarà els nivells de condició física, diagnosticant per tal de poder fer la prescripció de programes adaptats.

En àmbit de l'educació física la avaluació te per servei:

- Conèixer el rendiment dels alumnes (grau d'aconseguit dels objectius. previstos)
- Diagnosticar (determinar els nivells inicials per adaptar el programa).
- Valorar l'eficàcia del sistema d'ensenyament.

- Agrupar o classificar els que reben la programació.
- Qualificar els alumnes

Després de veure les finalitats de l'avaluació en els diferents àmbits, és interessant conèixer les adaptacions que ha sofert la avaluació per adaptar-se a la reforma educativa:

Avaluació del procés VS. Avaluació del producte: El que això significa en realitat, és que hi hagi una complementació de l'avaluació del producte amb la avaluació del procés. Les proves d'experimentació en els esports i les tècniques d'observació d'aquestes pràctiques ens donaran uns resultats quantitatius que ens ajudaran si fem una avaluació també de tot el procés (complementació d'informació).

Avaluació continua VS avaluació sumativa: L'avaluació, i en activitats físico esportives també, s'ha de procurar la idea de periodització. Per tal que hi hagi millora en el rendiment o en l'aprenentatge de diversos elements motrius, és necessària una avaluació formativa, que intervingui en el procés d'aprenentatge i rendiment per tal de millorar-lo. Amb una sola valoració final de l'activitat física esportiva no serà possible valorar el progrés ni els problemes sorgits. L'avaluació ha de fugir de la forma sumativa (la diferència entre avaluació final i sumativa, està en que la sumativa només recull els resultats assolits, mentre que la final constata com s'ha anat realitzant el procés).

En esports es molt freqüent la utilització d'una avaluació basada amb els tests, encara que ells porten implícit un conjunt molt gran de limitacions:

- Confonen el resultat del test amb les capacitats potencials del subjecte envers l'esport.
- Prediuen el present, però no el futur.
- Miren els resultats finals obtinguts i no els processos utilitzats per la recerca de solucions.
- Fa la diferenciació dels esportistes i no busca el rastre de les dificultats.
- Redueixen la complexitat de l'esport a uns elements esperats de ser observats.

Tots aquests elements són els que caracteritzen els tests, els procediments més usats en les activitats físico esportives. Si es vol millorar el rendiment no és suficient amb aquests tests. És necessari recollir la informació quantitativa per tal de fer d'aportació d'una avaluació qualitativa.

Avaluació criterial VS avaluació normativa:

No hem només de classificar a l'esportista, sinó que hem de mirar el què sap fer i que no. Els resultats que s'obtinguin es compararan amb altres realitzats pel mateix esportista o bé amb criteris homogenis i fixats. Si utilitzem aquesta avaluació estarem eludint de forma directa a la pedagogia per objectius.

*Després de descriure aquestes adaptacions, és la hora de fer una mica de síntesi de tot lo explicat: La avaluació és un element canviant que se li dona forma segons àmbit en què estem treballant. En àmbit esportiu, cada vegada s'utilitza més una avaluació qualitativa per la millora del rendiment; això si sempre es complementa aquesta avaluació amb una sèrie de procediments quantitatius (es diu que àmbit esportiu ha estat fortament influenciat per àmbit escolar).

Avui dia la avaluació ja no és un element extern al procés d'aprenentatge, sinó que en forma part, de tal manera que fins i tot en àmbit esportiu ja es parla de avaluació dels subjectes dins el que és la planificació de l'equip i la temporada (cal saber com, què i quan avaluar per tal d'obtenir els màxims resultats.)

Un altre llibre del que anem a parlar és el de José Antonio Santos del Campo, Jesús Viciano Rodríguez i Miguel Angel Delgado Noguera, anomenat **La actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos. Voleibol.** del Ministerio de Educación y Cultura. Aquest llibre es planteja com objectius la formació dels alumnes, relacionant els seus continguts amb els continguts generals de les etapes i amb els

continguts generals d'àrea (E.F.). Pretén dotar al professorat d'un material didàctic important amb el que guiar el seu treball, canviar el chip de la ensenyança de l'esport, proporcionar orientacions pràctiques, intentant no caure en el dogmatisme. Però sempre tenint en compte que cada situació és un món i que aquestes orientacions no s'han de prendre com dictàmens que funcionen sempre.

El llibre comença amb l'evolució històrica de l'esport del Voleibol i amb una proposta d'ensenyament globalitzada enfront a l'analítica.

La segona part parla dels continguts del Voleibol, tant dels aspectes reglamentaris com dels aspectes fonamentals tècnics i tàctics, on també es comenten les diferents adaptacions reglamentaries en el context escolar per tal de facilitar l'aprenentatge. En aquesta part del llibre també es nombren els continguts d'actituds i valors que estan implícits al Voleibol.

El tercer tema (pags. 107 – 187), que ara mateix explicarem més detingudament, es basa en l'ensenyament de l'esport, delimitant tres etapes d'aprenentatge, en cadascuna de les quals defineix els seus objectius, continguts, exemplificacions, aspectes metodològics i, el més important, com avaluar cada etapa.

Per últim dona una sèrie de recursos amb els que el professor o els alumnes pugen aprofundir més en l'esport.

En la primera etapa d'aprenentatge, anomenada Jocs per parelles, la avaluació haurà de respondre a la consecució dels objectius de satisfacció i al grau de consecució dels objectius motrius. En aquest cas s'inclina per realitzar qüestionaris o entrevistes, amb les quals indagarà en el pensament dels alumnes de manera contínua. A més a més ens dona altres guies per arribar a conclusions, com són: La assistència a les classes pràctiques, entusiasme en la participació... utilitzant plantilles, llistes, registres anecdòtics, diaris... Per valorar el grau de consecució dels objectius motrius opta per una observació de les sessions pràctiques, on es valori la continuïtat en les activitats, els desplaçaments, orientacions de la pilota i intercepció de les trajectòries.

L'avaluació de la segona etapa correspon a la consecució d'una tècnica correcta, sense oblidar-nos dels objectius de la primera etapa. Per la qual cosa s'hauran d'utilitzar, a més dels instruments de la etapa anterior, uns altres com són els tests motors, on el més important és que mesuren un aspecte de les condicions lo més reals possibles, adjuntant un exemple de Vicianà, J. (1993). També opta per observacions portades a terme tant pel professor com pels alumnes, mitjançant estils d'aprenentatge participatius. Per aquesta observació es tindrà una plantilla d'observació, on es reflectiran tant els aspectes que es van a valorar com els criteris de valoració. Per últim, en aquesta etapa, recomana la utilització de vinyetes de dibuixos de execució tècnica, per tal de que els alumnes identifiquin els errors i dibuixen ninots en les posicions correctes.

En la tercera etapa (mini 3x3), es fan servir instruments per tal de medir els aspectes físics, tècnics i tàctics. Respecte a l'evolució dels aspectes físics aconsella tests de condició física general per a controlar la seva evolució en els alumnes-jugadors. Per valorar els aspectes tècnics proposa els instruments utilitzats en la segona etapa. I per últim, per fer la avaluació tàctica, proposa una plantilla amb dibuixos on l'alumne ha de donar la solució a les vinyetes, explicant el perquè de cada solució aportada.

Com s'ha pogut veure els autors pretenen una avaluació formativa. Respecte a la seva temporalització podem dir que és contínua; no es centra únicament en la avaluació final o inicial, sinó que opta també per una avaluació processual per tal de valorar l'aprenentatge dels alumnes i l'ensenyament del professor, aconsellant que darrera la recollida de les dades es faci un anàlisi d'aquestes i posteriorment es prenguin decisions durant el procés.

Segons el normotip veiem com s'utilitza tant una avaluació criterial com una ideogràfica. Criterial perquè utilitza criteris externs concrets, com alguns barems, posicions tècniques... de manera que es pugui valorar amb una certa homogeneïtat. E ideogràfica perquè tenen en compte les capacitats inicials dels alumnes, estimant-se l'aprenentatge que pot desenvolupar. Aquesta informació també es veu reflectida en els diaris i

anecdotalis, on, a més de unes altres coses, també es valora l'entusiasme, la participació... les actituds dels alumnes en el procés.

Respecte als seus agents ens trobem amb una proposta de heteroavaluació del professor cap als alumnes. Però també amb una coavaluació, reflectida en plantilles exemple on, per parelles, els dos membres es valoraven mútuament. No obstant no tracten la autoavaluació.

Com hem dit avanç, ens trobem davant d'una proposta d'avaluació formativa, en la que s'obtenen dades al llarg de tot el procés i de forma paral·lela a les activitats que es van desenvolupant, utilitzant principalment plantilles. Però pot ser no s'entri massa en lo que seria l'interpretació de les dades, i la posterior adaptació de les activitats, ja que només ho comenta i recomana, sense endinsar-se molt en el tema.

Aprendizaje y evaluación de habilidades deportivas en la escuela: Voleibol.

Francisco Javier Rivas Bertolo i Margarita Béjar Ribeiro. Professors agregats de B.U.P. La Coruña.

• Revista de Educación Física. Núm. 56 1994. Pg 19

En aquest article de la revista, es pretenia fer un estudi de la evolució tècnica en les adquisicions tècniques del voleibol, en el procés lectiu (es deixaven fora d'estudi els alumnes amb nivell iniciat de voleibol o que anessin a extraesolars). També es pretenia comparar el grau de coincidència entre l'avaluació que l'alumne feia al seu company (coavaluació) i la avaluació que el professor feia a aquest mateix company.

Per tal que els alumnes sabessin realitzar la avaluació se'ls donava un protocol avaluador, amb un conjunt de fotogrames que reflexaven la tècnica correcta, acompanyats amb una descripció escrita dels comportaments que s'havien de dur a terme, i les corresponents puntuacions. S'organitzava tot en un circuit de 5 estacions. Per tal que no quedessin dubtes sobre la forma d'avaluació, el professor va fer demostracions amb uns alumnes.

El curiós d'aquest estudi, són les conclusions que es donaren. A part de la millora de les tècniques del voleibol al llarg del procés (un % de millora més elevat en els nois que les noies, la millora segons els cursos etc....), va sobtar la igualtat i correlació entre la coavaluació dels alumnes i la avaluació del professor. Aquestes coincidències en la avaluació també es donaven de forma molt marcada en el nostre cas, per això hem fet esment a aquest article. Ens ha estranyat, que en tot l'article, no es parlés de avaluacions qualitatives. Que potser no existeixen? És un estudi a nivell escolar i no de rendiment no?

La veritat és una: a nivell tècnic, es tendeix encara a avaluar de forma numèrica, mai de forma qualitativa. Totes les estacions, per reflexar les millores tècniques eren a través de barems i de nombres. S'ha de dir que aquestes informacions seran correctes, però que si a part de donar informació han de ajudar al procés d'aprenentatge a la seva millora, a vegades una xifra no resoldrà res i caldrà una valoració més qualitativa.

Amb aquest estudi doncs conclourem dient que la avaluació no a de formar part d'una sola persona, part del professor, sinó que l'alumne també ha de poder prendre'n part (vigilar el seu context i maduresa). De fet si ens proposem donar aquest treball a l'alumne, servirà pel professor per reafirmar que els alumnes han entès què s'espera d'ells en cada gest i quines són les errades i encerts en cada un d'aquests gestos. A més els alumnes també aprenen, sabran comparar amb un model, descriure, assignar un nivell d'actuació al company d'acord a un protocol donat pel professor etc...

Dir també que en tot procés avaluador val la pena tenir dades qualitatives, ja que sinó moltes vegades no es poden analitzar els resultats: Vaig saber que les noies havien evolucionat menys, que havien fallat més vegades, però amb nombres solament puc justificar aquest succés? En tinc alguna teoria per poder-ho remediari?

Per això la importància del paradigma qualitatiu.

La Ed. Física en la Educación Secundaria Obligatoria. Colección Educación Física i enseñanza. Editorial Paidotribo.

En aquest llibre s'entén l'avaluació com un procés d'obtenció i anàlisi d'informacions útils, amb la finalitat d'emetre un judici i/o realitzar una presa de decisions al respecte d'una persona, un fenomen, una situació o un objecte, en funció de determinats criteris.

Tradicionalment en l'educació física, a l'hora d'avaluar, sempre han predominat els mètodes quantitius sobre els mètodes qualitius. Es donava més importància al producte final que al procés en si. Aleshores seria interessant fer un esforç per tal de trobar més mètodes qualitius, que podrien estar basats en tècniques d'observació capaces de mostrar el seu avantatge almenys en dos aspectes, un en informar a l'alumne sobre la seva execució i sobre els seus errors per tal de buscar possibles solucions. I un segon aspecte, en poder realitzar-se durant tot el procés (avaluació formativa).

Amb això no ens vol dir que hàgim d'abandonar els mètodes quantitius, sinó que ens ofereix altres mètodes que en alguns casos ens poden anar més bé que els quantitius.

Exemple d'avaluació quantitativa

· Passe de dits:

- Continuïtat en el domini de l'habilitat.
- Nombre de cops correctes en un determinat temps.

· Passe de dits:

- Precisió en el passe. Cada cop que toca l'aro (sense tocar el tablero) es suma un punt, i dos quan es fica a dins.

· Passe d'avantbraç:

- Continuïtat en el domini de l'habilitat.
- Nombre de passes successius.

· Recepció i passe d'avantbraç:

- B llença la pilota a A per sobre la xarxa; A ha passar d'avantbraç intentant que la pilota toqui la màrrega.

· Servei:

- Precisió en el servei.
- Sacar cap a determinades zones obtenint diferent puntuació segons la zona.

· Remat:

- Precisió en la tasca.
- Remat sobre zones puntuades segons la seva dificultat; aconseguir el màxim de punts en un número determinat d'intents.

· Bloqueig:

- Bloquejar la pilota que l'examinador envia des de l'altre costat de la xarxa.

Exemples d'avaluació qualitativa

Habilitat Observació

· Desplaçaments bàsics

- Es desplaça sense creuar les cames.

· Desplaçaments combinats amb caigudes.

- Flexiona bé l'eix de la caiguda.
- Allarga bé l'últim pas.
- Exten bé el braç executor.

· Passe de dits.

- Bona posició abans de rebre la pilota.
- Correcta adaptació espacio-temporal.
- Adequada presa de contacte ma-pilota.
- Correcte toc de dits.

· Servei (de sota).

- Adaptació a la pilota correcte.
- Cop a la pilota correcte.

· Servei (de dalt).

- Posició inicial correcte.
- Adaptació espacio-temporal.
- Cop a la pilota correcte.

· Passe d'avantbraç

- Correcta posició corporal abans de rebre
- Adequada adaptació espacio-temporal.
- Presa de contacte correcte.
- Efectivitat del passe.

· Remat.

- Desplaçament.
- Batuda.
- Preparació del cos.
- Colpeix.

· Bloqueig.

- Desplaçament.
- Batuda.
- Acció sobre la pilota.

F. Jacob. Voleibol: una ficha individual de evaluación. Revista de Educación Física. Nº 43. 1992. Pag. 15.

Utilitza elements objectius per a l'anàlisi, com són el nº de tocs realitzats i els punts jugats durant el partit.

Relació atac-defensa

Aquesta avaluació consistirà en mirar si domina l'atac o la defensa.

Domini joc d'atac: pocs franquetjos de pilota sobre la xarxa.

Domini joc defensa: molts franquetjos de pilota sobre la xarxa.

Aquesta avaluació és essencial en les activitats físico-esportives col·lectives.

Es pot realitzar l'avaluació mitjançant una fitxa apuntant el nombre de serveis i els cops que la pilota franqueja la xarxa.

servei	Equip	Franquejos
1	A	III
2	B	II
3	A	III
4	A	fallat
5	B	II

A més, aquí podrem avaluar el nº de serveis correctes i fallats.

A l'hora de sumar tots els franquejos, i dividir-ho pel nombre de serveis, cal tenir en compte els serveis fallats, que farien variar la lògica interna de l'esport.

Si la mitjana de franquetjos són per sobre de 2'8 per punt, significa que domina la defensa.

Si la mitjana de franquetjos són per sota de 2'8 per punt, significa que domina l'atac.

Cal remarcar que això només té incidència en partits d'equips de nivell similar.

L'avaluació del jugador en un nivell determinat

La contribució indirecta del jugador dels resultats del seu equip és difícil d'avaluar, si no es fa mitjançant l'observació precisa mitjançant un magnetoscopi. A pesar d'això es pot tenir una idea d'un jugador (alumne) de voleibol centrant-se únicament en la seva influència directa quan toca la pilota.

Cada toc de pilota realitzat per un jugador pot ser apreciat bàsicament per la qualitat del resultat produït. La qualitat d'una pilota enviada per un jugador depèn, independentment del seu nivell, de la qualitat de la pilota que rep del seu company o adversari. Per tant, per avaluar l'eficàcia d'un jugador es pot considerar la relació de qualitat de pilota emitida/ pilota rebuda.

Emitit	Molt f cil	F cil	Neutre	Perill s	Molt perill s
Rebut					
Molt perill s			I	I	
Perill s		II	I	II	
Neutre		I	I	II	I
F cil		I	I	I	
Molt f cil					I

Aleshores a partir d'aquesta taula realitza una diagonal, i a partir d'unes fòrmules treu un número que serà el que determinarà el nivell demostrat per l'alumne o jugador. Els barems utilitzats per determinar aquest nivell són molt específics del voleibol.

No hem cregut necessari explicar la fòrmula perquè és molt complexa i molt difícil de comprendre, sinó únicament exposar l'idea. Una idea molt objectiva per avaluar al jugador o alumne.

Una altra manera bastant objectiva per avaluar a l'alumne, sense necessitat de fer càlculs, és amb la simple observació de les creus sobre la fitxa: el centre geomètric està a prop d'una oblíqua existent que ens indica una aproximació de la nota. Aquesta zona pot ser regulada pel nombre de tocs de pilota realitzats per l'alumne respecte a la mitja de l'equip. Per exemple, si l'equip ha realitzat 120 tocs (amb una mitja de 20 tocs per jugador) en la seqüència d'observació, i el jugador només n'ha realitzat 13, es pot afirmar que no ha assumit suficientment les seves funcions. Aleshores es podran preveure regulacions sobre les notes obtingudes per el primer càlcul en relació amb els objectius del professor.

Dimensió formativa d'aquest sistema d'avaluació

- Constitució d'una eina comuna sobre l'activitat.
- Afinament de les capacitats d'observació i d'avaluació.
- Possibilitat de regular la seva acció a partir de les fitxes que es refereixen al seu propi joc.

La proposta que presentarem a continuació està també enfocada cap a alumnes de 1er de Batxillerat, en el mateix context que el que teniem a l'entrevista.

El treball a realitzar serà un crèdit variable de Voleibol. Els continguts a treballar en aquest crèdit els hem elaborat nosaltres ja que el professor en qüestió no ens els va poder donar. Hem encaminat el credit cap una millora apropant-nos a l'esport de formació i el joc n'equip, i no limitant-nos a la simple execució de les tècniques bàsiques.

Els objectius que ens hem marcat per aquest crèdit variable de voleibol, tenint en compte els continguts donats a l'E.S.O i al crèdit comú d'educació física (dins el contingut d'activitats físico-esportives, són els següents):

Relació jugador-pilota

Ampliar l'espai de joc (1)

Anticipar els moviments corporals segons la trajectòria de la pilota (2)

Relació jugador-jugador:

Diferenciar les funcions de cada jugador dins el terreny de joc (3)

Conèixer el reglament bàsic del voleibol i els seus sistemes de joc

Practicar l'observació i avaluació del company que juga.

(1) Per tal de portar a terme aquest objectiu més general, l'hem subdividit amb dos objectius, on serà més fàcil contemplar el seu aconseguint per part dels alumnes:

- Tornar una pilota cap a un objectiu després d'haver realitzat un previ desplaçament.
- Conèixer la orientació dins el camp en situacions d'atac i de defensa.

(2) Per valorar l'aconseguint d'aquest segon objectiu, s'ha plantejat aquest més avaluable:

- Anticipar-se el punt de caiguda de la pilota colpejant-la correctament.
- – Conèixer l'espai de joc a defensar.
- Diferenciar les pròpies funcions de les del company.
- Desenvolupar la comunicació inter-individual.
- Organitzar entre dos o més persones la construcció d'un atac.

Un cop definits els objectius del nostre crèdit variable de Voleibol, passarem a definir el conjunt de continguts:

Anivell de **fets i conceptes** s'han desenvolupat els següents:

- El reglament de voleibol
- Els diferents elements tècnics de voleibol (tipus de saques, de remats, de desplaçaments etc..)
- Historia del Voleibol.
- Els sistemes de joc
- Els errors fonamentals en la tècnica.

Anivell **procedimental** s'han descrit el següents:

- Pràctica dels diferents rols (col·locador, receptor-atacant).
- Realització de fulles d'observació per avaluar.
- Pràctica de observació a un company.
- Pràctica de situacions reduïdes del voleibol.
- Creació de exercicis per la millora del company.
- Pràctica del rol de l'àrbitre.

Anivell **d'actituds, valors i normes** s'han descrit el següents:

- Treball conjunt per aconseguir un objectiu comú
- Respecte de les diferències entre companys.
- Coherència i responsabilitat en les avaluacions.
- Interès, esforç i motivació pels continguts rebuts
- Respecte a professor i companys.

Per tal de realitzar l'avaluació d'aquests continguts en aquest context, és necessari tenir en compte primer de tot A QUI HEM D'AVALUAR?. La resposta es clara: Bàsicament analitzarem a **L'ALUMNE, AL PROFESSOR i AL PROCÉS d'E.A.**

AVALUACIÓ DE L'ALUMNE

Si fem referència a l'avaluació de l'alumne, el professor haurà de pensar en tres tipus d'avaluació, a nivell temporal, per poder avaluar correctament i eficientment a l'alumne (inicial, processual i final). Per utilitzar-les però, cal tenir clar que es el que volem avaluar en el crèdit.

Avaluació inicial:

En el nostre cas, la nostra **avaluació inicial**, es centrarà sobre 4 aspectes relacionats amb el voleibol:

- Les tècniques bàsiques del voleibol (competències que té l'alumne)
- Joc en equip (com es comporta l'alumne en una situació reduïda on hi ha col·laboració).
- Coneixements teòrics relacionats amb el voleibol.
- Activitats complementaries del voleibol.

Quan realitzarem aquesta avaluació?

La realitzarem al començar el crèdit variable, a la primera sessió si es possible, un cop s'hagi informat a l'alumne en què consistirà el crèdit escollit de Voleibol.

Com la realitzarem?

Primer de tot farem una valoració inicial de les característiques tècniques del jugador, tenint en compte que amb anterioritat ja han jugat a voleibol (a la E.S.O aquest esport ja ha estat treballat, encara que de forma superficial). D'aquesta manera podré saber si puc incidir més en aspectes d'equip (es el que tinc planificat pel crèdit) o bé, hauré de començar els continguts amb un reforç de les tècniques elementals. Un cop coneixi les seves competències, avaluaré el coneixement del joc en equip (miraré si col·labora amb el company, si intenta colorar-se correctament segons si està en atac o defensa, si s'utilitzen els 3 tocs per un atac eficient etc...). Això serà realitzat mitjançant situacions reduïdes de 2 contra 2. Finalment realitzaré una avaluació dels seus coneixements teòrics del voleibol i m'informaré de si han realitzat activitats complementaries a aquest esport (si han arbitrat mai, si han portat mai una acte d'un partit, si han jugat mai a volei-platja etc...).

Per valorar els **elements tècnics** utilitzaria un test tècnic, en forma de circuit, on es pogués observar el nivell de les tècniques posseïdes. Un exemple de circuit podria ser el següent:

El jugador està a la sortida amb una pilota. Hi ha tres llançadors: L1, L2 i L3.

Zona 1: Tocs de dits per sobre el cap avançant fins la zona 2.

Zona 2: Sacada al darrera de la línia de 9 m. Si fracassa a línia de 7m i si hi torna 6m.

Zona 3: Carrera cap endavant i devolució d'una pilota passada per L1.

Zona 4: Desplaçament lateral, salt al bloqueig i caiguda.

Zona 5: Desplaçament lateral i tornar a L1 una pilota llançada per L2.

Zona 6: Desplaçament enrera i recepció d'una pilota llançada per L3.

Aquest circuit ens permetria avaluar:

A 1, L'equilibri del jugador amb la inclinació del cap enrera.

A 2, La potència del cop en el servei

A 3, El toc després d'un desplaçament cap endavant.

A 4, L'encadenament: Desplaçament lateral, salt equilibrat a la xarxa i caiguda al terra.

A 5, El toc després d'un desplaçament lateral seguit d'una reorientació.

A 6, El toc després d'un desplaçament enrere.

A partir d'aquí, el professor faria passar dues vegades a l'alumne pel circuit per tal que els resultats fossin més fiables. El professor estaria previst d'una fulla d'observació on es reflexessin els principals problemes a cada estació, així es podria tenir una informació molt més qualitativa del circuit realitzat. Quan tingués la informació de tots els alumnes, el professor valoraria quin aspecte s'ha de treballar més o menys, i també valoraria els objectius marcats (si es possible o no el joc en equip) . En el voleibol és molt important tenir uns mínims tècnics per tal de poder-se dur a terme l'esport en equip). La fulla d'observació podria ser la següent:

Alumne Avaluat: Curs: Data: Exec.1 Exec.2

Estació 1:

- Mala situació sota la pilota
- Poca verticalitat en el pase
- No coordina la carrera amb el toc de dits

Estació 2:

- No hi ha un armat correcte del braç
- La pilota no s'eleva suficientment
- Poca força de colpeig (mà destensada).

Estació 3:

- Mala situació sota la pilota
- Poc control de la força del passe a L1
- No orientació a L1

Estació 4:

- Salt al bloqueig desequilibrat.
- Caiguda poc dinàmica.
- Desorientació al terreny de joc

Estació 5:

- Desorientació després del desplaçament.
- No hi ha recolocació sota la pilota.
- Poca precisió en el passe
- Estació 6:
- Desplaçament enrere perdent el control visual de la pilota.
- Toc d'avantbraç defectuós.

- No orientació a l'objectiu.

(Posar una creu si el comportament es dona)

A continuació, farem la avaluació del **joc en equip**, en col·laboració amb un company i que desenvoluparan l'atac i la defensa segons els rols que tingui. Per tal d'avaluar el joc d'equip, utilitzarem un llistat de control per saber quines conductes es donen i quines no. Un exemple podria ser el llistat de control en una situació de 2X2 on l'espai de joc es la meitat del terreny de joc. El llistat de control podria ser:

Coneix les funcions que ha de realitzar ?

- Es comunica amb el company ? Si No A vegades
- Sap quan ha d'anar a buscar la pilota i quan no ? Si No A vegades
- Col·labora amb company per superar els adversaris ? Si No A vegades
- Te en compte la posició dels adversaris ? Si No A vegades
- Coneix quina ha de ser la seva situació en el camp ? Si No A vegades
- Etc... (encerclar el cas que es doni)

A partir d'aquí el professor també pot escriure en un apartat d'observacions les conductes que mes es produeixen, o anècdotes que ocorren. També es pot avaluar la interacció entre companys: Quins alumnes són els més escollits per jugar (líders) i quins són els jugadors que queden marginats.

Finalment, per completar la avaluació inicial, necessitaríem conèixer els **coneixements teòrics** referents al voleibol i elements complementaris d'aquest. Pels coneixements inicials realitzaria un test de conceptes on s'expressés a l'alumne que aquest test té importància i que incidirà amb la nota final (això farà que l'alumne s'esforci i realment ens mostri quins coneixements posseeix. A nivell procedimental, amb el test tècnic, donaríem la mateixa consigna per tal que l'alumne no ens enganyi en la avaluació inicial i així el seu progrés en la final sembli major).

El test conceptual podria ser el següent:

- 1.- Explica'm com està conformat un terreny de joc de voleibol. Quines àrees té i quin material es el bàsic per jugar?. Coneixes algunes dimensions?
- 2.- Saps d'on sorgeix el voleibol ?. Explica'm alguna norma que hagi variat al llarg dels anys.
- 3.- Coneixes algun sistema de joc?. Posa un exemple i explica'l mitjançant l'utilització de gràfics.
- 4.- Saps què es el jugador sauer? I el líbero?
- 5.- Quins tipus de servei existeixen ? Quin creus que és mes efectiu ? Perquè?
- 6.- El col·locador i l'atacant s'han de comunicar per saber la zona que atacaran. Com realitzaries aquesta comunicació ?
- 7.- Posa'm un exercici per millorar la tècnica del toc d'avantbraç.
- 8.- Quants punts posseeix un set ? I quants sets son necessaris per guanyar el partit?
- 9.- L'àrbitre en voleibol: Quants n'hi ha i com es situen. Coneixes alguna gestoforma ?

* Amb aquestes preguntes podria saber si la gent que s'ha apuntat al nostre crèdit variable, està molt posada

dins el món del volei, o solament posseeix els conceptes donats en els cursos anteriors (fins a 4art d'E.S.O.)

Per tal de conèixer si han realitzat algun element complementari del voleibol els passaria una **enquesta** com la següent:

Has jugat alguna vegada al volei platja?

- amb els amics, alguna patxanga
- sempre fem un partidet de 6x6
- he participat en campionats
- mai
- altres.....

Has arbitrat mai un partit de voleibol?

- no mai
- alguna vegada en un campionat/patxanga
- soc federat
- altres.....

Saps com es realitza l'acta d'un partit?

- no n'he vist mai cap
- si he portat alguna acta ajudant a una altre persona
- si, normalment faig d'anotador
- altres.....

Has portat mai un entrenament?

- no mai
- si, he fet alguna vegada de segon
- si, porto un equip base
- altres.....

Amb aquestes tres tècniques per la recol·lecció d'informació, podrem replantejar-nos els nostres objectius inicials, sobretot els objectius més procedimentals . Inicialment, diríem que si el 80% de la classe compleix aquest nivell mínim, tirarem endavant la programació del crèdit i no donaríem importància a la millora de la tècnica. Si per contra, la dinàmica fos dolenta, o bé, modificaria el plantejament de les classes per tal que el treball tècnic fos integrat en el treball d'equip o optaria per canviar els objectius inicials, ja que els plantejats són possiblement difícils de ser aconseguits per l'alumnat que tenim al crèdit. Intentaria conèixer les persones amb més problemes per tal d'estar més a prop seu durant el procés per tal d'individualitzar-los la tasca.

Avaluació processual:

Per tal de millorar el procés d'ensenyament aprenentatge, pretenem elaborar una avaluació formativa. Per tal de dur a terme aquesta, utilitzarem tres fases: Primer la recollida de informació, després Interpretarem les dades i finalment farem l'Adaptació de les tasques.

La recollida de informació:

En aquesta fase emprarem una sèrie de tècniques que ens permetran tenir un seguiment al llarg del crèdit, de l'alumne a tots els nivells. Les tècniques utilitzades per el professor serien les següents: El col·loqui abans

d'acabar la classe, la observació visual, l'elaboració de treballs per part dels alumnes, i la informació extreta de diferents tests realitzats. També es valorarà a l'alumne, mitjançant la resolució de situacions problema.

Com a instruments a utilitzar per dur a terme aquesta avaluació formativa, diríem que els més utilitzats serien:

Per tal de realitzar el col·loqui utilitzaríem una sèrie de reflexions i preguntes sobre lo que se ha treballat a classe com instruments. A continuació realitzaríem una coavaluació mitjançant una escala de valoració tant per a l'alumne com per al professor (permetrà veure la concordància entre avaluacions). El professor també realitzaria una heteroavaluació sobre l'alumne mitjançant una fulla d'observació i un anecdatori per poder valorar les A-V-N de l'alumne durant el procés. A més a més als alumnes se'ls encarregarà treballs, tant individuals com col·lectius per fer a la seva casa (avaluació conceptual del procés). També farem servir uns tests, un de avaluació conceptual mitjançant un examen tipus test sobre continguts, i un altre test de procediments, mitjançant un examen pràctic.

A continuació exposarem més detingudament cadascú dels instruments que farem servir per dur a terme aquesta avaluació procesual-formativa:

1. Exemple de **col·loqui** al finalitzar la classe:

El professor al acabar la classe faria una sèrie de reflexions als alumnes sobre l'activitat treballada. Faria preguntes amb l'intenció de saber si els alumnes han entès el perquè de les tasques proposades. Es realitzarien preguntes tals com:

- Que creieu que heu treballat fonamentalment en l'exercici número 2?
- Quin objectiu tenia la sessió de avui?
- Quins exercicis proposaríeu per millorar el desplaçament?
- Us haveu divertit en la classe d'avui? Quin seria el motiu, la continuïtat pot ser?
-

2. Exemple de **Escala de Valors** per la Coavaluació:

Fariem una coavaluació, on el professor donés uns criteris del model d'execució. En aquest cas, es treballa un exercici de desplaçaments, on es valora la orientació del jugador vers la pilota i vers el company. S'acaba l'exercici valorant el cop d'atac realitzat.

L'exercici, s'ha considerat com un exercici model per tal de valorar els desplaçaments. L'exercici seria el següent:

El sacador sacará al camp on no hi ha el receptor (R). Quan la pilota surt de les mans del sacador, el receptor es desplaçarà al seu camp esquerra per interceptar la pilota en desplaçament i dirigir-la a C (col·locador). Aquest li col·locarà la pilota i el receptor haurà d'atacar paral·lelament. El sacador S podrà entrar a defensar l'atac quan el recepcionador ja hagi rematat. Cinc accions a la mateixa posició. Després rotació de funcions.

Criteris avaluadors:

M.M. No arriba a temps a contactar amb la pilota. Cau a terra abans que l'alumne hi arribi.

M El jugador arriba a tocar la pilota, però està desorientat i la pilota no arriba amb precisió al company

B El jugador s'orienta i realitza el passada a la zona de col·locació. Es impossible l'atac posterior.

M.B. Igual que l'anterior, però pot atacar, de forma descontrolada.

Excel. Igual que l'anterior, però després de la col·locació, el remat es realitza sobre l'adversari que ha de defensar de l'altre costat

Fulla de Coavaluació

Jugada	Judith	Raul	Silvia	Ricardinho
1	MM		B	
2	MB		M.B.	
3	B		M.M	
4	B		B	
5	M		M	

Amb aquesta eina d'avaluació, avaluarem tant al realitzador de l'exercici com a l'observador, si el professor veies que hi ha molts errors en la fulla d'avaluació aniria a parlar amb l'alumne avaluador per comentar el perquè de cada anotació, així s'assegura el professor que l'alumne té els criteris clars.

3. Anecdolari:

Aquest instrument bàsicament es realitzarà al finalitzar la classe per tal de no interrompre la dinàmica de classe. En aquest anecdolari s'anotaria el dia, el fet observat, la actuació del mateix professor davant el comportament, opinions del professor al respecte... Uns exemples serien:

DIA	SUCCES	ACTUACIÓ	ALTRES
15-12-00	Maria a tingut en només un mes 2 cops el període.	Li he dit que el període no suposava cap problema per fer la classe.	A la propera actitud similar es parlarà amb els seus pares.
17-12-00	Pepe la faltat al respecte a Mirentxu.	L'he apartat de la activitat.	Nen conflictiu freqüentment.
25-12-00	Manel i Jordi no han volgut anar junts en el mateix equip	Els hi he dit que o juguen en el mateix equip o no juguen.	Manel es un nen satèl·lit.

4. Treballs:

Al finalitzar el col·loqui es demanarà als alumnes que per la següent classe portin, cadascú i de forma individual, dos exercicis on es treballi l'objectiu de la sessió.

Esporàdicament també es demanaran treballs conceptuals per grups de 3 alumnes, relacionats d'alguna manera amb el Voleibol (reglament, historia, sistemes de joc...)

5. Tests:

Un altra manera d'obtenir informació, de forma mes quantitativa de l'alumne durant el procés, es mitjançant un simple test. A nivell de procediments utilitzaríem situacions reduïdes del Voleibol per avaluar la dinàmica del joc col·lectiu. A nivell teòric-conceptual es farien tests de veritable o fals senzills on s'avaluaran conceptes relacionats amb:

- El reglament del Voleibol.
- Els elements tècnics del voleibol.
- Sistemes de joc.
- ...

Interpretació de les dades:

A partir de totes les dades obtingudes mitjançant els instruments de observació, el professor arriba a la hipòtesis de que els alumnes no arriben a entendre la importància de l'orientació cap l'objectiu per a la millora de la passada.

Hem validat aquesta situació per saturació, al observar que durant les sessions sobre aquest objectiu (desplaçament) el problema identificat persistia, validen així la hipòtesis.

Adaptació de les activitats pedagògiques posteriors:

En tota avaluació formativa, és necessari, pel seu bon ús, fer una acció de reajustament, de millora, del procés didàctic. Els problemes que persisteixen (prèviament detectats per la validació de hipòtesis), seran corregits amb una modificació del material, o contingut donat. Un exemple d'això podria ser un hipotètic cas on l'alumne no realitza el cop amb la suficient precisió, degut a una falta de orientació cap a l'objectiu. Caldrà doncs, plantejar exercicis on el treball de l'orientació es dongui de forma molt marcada.

L'adaptació: Serien exercicis del treball d'orientació senzills, sense un desfasatge molt gran respecte el que saben fer i posats en forma de progressió, de tal forma que al final, la orientació es dugués de forma implícita en qualsevol tipus de passada.

El professor presentarà una sèrie de situacions problema mentre es realitzen aquests exercicis (això servirà perquè l'alumne no es limiti a reproduir i executar una sèrie d'exercicis). És fonamental, la comprensió del perquè, per tal que es puguin aconseguir els objectius de forma satisfactòria. Un exemple d'això podria ser: Per què la pilota no t'ha anat cap a l'objectiu? Era perquè el company estava massa apartat, o bé, perquè tenies les superfícies de contacte mal orientades respecte l'objectiu?

Avaluació Final:

Utilitzarem diferents recursos avaluadors per intentar fer una avaluació el més objectiva possible. Aquests són heteroavaluació – coavaluació, autoavaluació avaluació ideogràfica – criterial.

• Heteroavaluació – coavaluació.

Portarem a terme una sola prova, ne la que farem fer als alumnes una situació de tres contra tres, en la que cadascú tingui una funció determinada; un de receptor, un altre de col·locador i un altre de rematador. Una vegada realitzats x punts es canviaran els rols. Al finalitzar l'avaluació procedimental els farem una sèrie de preguntes conceptuals en les quals coneixerem el grau de comprensió dels alumnes de l'activitat físico-esportiva.

Per aconseguir una avaluació més objectiva utilitzarem conjuntament la coavaluació i la heteroavaluació conjuntes en el següent exercici.

Per realitzar aquest exercici necessitem 15 persones:

- 3 en l'equip 1
- 3 en l'equip 2
- 3 avaluen l'equip 1
- 3 avaluen l'equip 2
- 2 fan d'àrbitre i un anotador

Aquests aniran rotant les posicions a l'ordre del professor, que serà una vegada hagi pogut avaluar els equips.

- Autoavaluació.

A part de tot això també es tindrà en compte una autoavaluació marcada per uns conceptes predisposats pel professor i on hauran de justificar la seva nota. Aquesta es portarà a cap en les hores de tutoria.

- Avaluació ideogràfica

Després d'haver recollit la informació al llarg de tot el curs, coneixent així el seu nivell inicial, el seu progrés i les seves expectatives compararem aquesta informació amb la recollida en la hetero-coavaluació i en l'autoavaluació, el que ens indicarà el progrés de cada alumne respecte les expectatives que havíem previst d'ell.

- Avaluació criterial

En principi faríem una avaluació criterial per poder determinar si el alumnes han arribat als objectius que ens havíem proposat inicialment, encara que aquesta avaluació serà flexible. Entenem que aquells alumnes als que sabem que no poden arribar a aquests objectius ens centràrem més en la seva avaluació ideogràfica, tenint més en compte les possibilitats i progressos de cadascú que el resultat final.

LA AVALUACIÓ DEL PROFESSOR

Aspectes a avaluar:

- Què sap?(reconeixement de limitacions i coneixement de la matèria a donar)
- Com incentiva l'aprenentatge (habilitats per desenvolupar interès)
- Com ho dona (transmissió de coneixements: pronunciació i diferents maneres d'expressar-se, varietats de tècniques d'ensenyança, destresa per guiar el procés d'ensenyament,...)
- A qui ho dona
- Tècniques de recollida de dades
- Respecte a l'avaluació:
 - què avalua
 - com avalua (justícia per avaluar)
 - quan avalua
- Respecte als objectius:
 - com els escull
 - comprensió dels objectius
- Respecte les actituds:
 - com ho fa per millorar el seu mètode (voluntat per millorar, voluntat per ajudar, forma de ser,...)
- Respecte al curs:
 - la programació (organització del curs)

Fases del procés avaluador:

- Què sap. Farem una avaluació inicial ja que abans de plantejar una activitat ha de saber que sap d'aquesta activitat.

- Com incentiva l'aprenentatge. Farem una avaluació inicial i processual. Inicial ja que es pot fer créixer interès per l'activitat a l'inici d'aquesta i processual ja que depenent del desenvolupament s'actuarà d'una manera o d'una altra
- Com ho dona. Farem una avaluació processual ja que duran el procés s'ha d'anar veient quines formes d'expressió utilitza,...
- A qui ho dóna. Farem una avaluació inicial. Inicial ja que ha de saber al grup al qual va encaminada la proposta i processual.
- Tècniques de recollida de dades. Farem una avaluació inicial i processual. Inicial perquè ha de tenir una proposta de com farà aquesta recollida, una idea,... i processual perquè de com funcionen les sessions agafarem les més útils per aquest fet.
- Respecte a l'avaluació:
 - què avalua. Farem una avaluació inicial, processual. Inicial per saber que pretén avaluar, processual on avaluarem del professor el que està avaluant.
 - com avalua. Farem una avaluació inicial, processual. Inicial quins mètodes vol utilitzar per l'avaluació, processual per saber quins mètodes utilitza per avaluar.
 - quan avalua. Farem una avaluació inicial, processual. Inicial per que ens interessa saber en quin moment vol avaluar, processual perquè sabrem quina temporalitat utilitza per dur a terme l'avaluació.

L'avaluació final on avaluem el que ell realment ha avaluat, no l'integrem perquè si ja ho veiem a l'avaluació processual, quin sentit tindria fer-ho un cop acabat, ja està fet.

– Respecte als objectius:

- com els escull. Farem una avaluació inicial i processual. Inicial perquè és una acció que es realitza prèviament al procés i processual per saber de quina manera varia els objectius per tal que es puguin assolir.
- comprensió dels objectius. Farem una avaluació final ja que al final sabrem si els alumnes han assolit els objectius.

– Respecte les actituds:

- com ho fa per millorar el seu mètode. Farem una avaluació processual per saber de quina manera s'esforça per millorar el seu mètode.

– Respecte al curs:

- la programació. Farem una avaluació inicial, processual i final. Inicial per saber com preveurà tots els punts, com els portarà a terme i quines eines utilitzarà. Processual perquè una programació ha de ser flexible i oberta a possibles variacions. Final per veure fins a quin punt de la programació hem aconseguit arribar.

LA AVALUACIÓ DEL PROCÉS DE ACCIÓ DIDÀCTICA.

Aspectes a avaluar:

– Objectius:

- coneixement d'objectius
- contextualització
- coherència dels objectius (accessibilitat dels objectius)
- continuïtat entre objectius generals i específics

- pertinència o actualitat dels objectius
- relació objectiu – contingut
- assoliment d'objectius

– Situacions:

- continuïtat entre objectius i situacions didàctiques
- coherència interna entre els components de la situació didàctica
- continuïtat entre la situació de l'acció didàctica i el nivell dels alumnes

– Realització:

- congruència entre objectius previstos i aconseguits
- congruència entre el nivell previst dels alumnes i el nivell aconseguït
- congruència entre la situació didàctica prevista i la que realment s'aplica

Fases del procés avaluador.

– Objectius:

- coneixement d'objectius. Farem una avaluació inicial perquè s'ha de saber perquè es treballa el que es treballa.
- contextualització. Farem una avaluació inicial perquè s'ha de reconèixer l'entorn i els alumnes per adequar els objectius.
- coherència dels objectius (accessibilitat dels objectius). Farem una avaluació inicial i processual. Inicial perquè s'ha de fer una proposta que es pugui portar a terme. Processual perquè s'ha d'adaptar els objectius segons com es desenvolupi l'acció didàctica.
- continuïtat entre objectius generals i específics. Farem una avaluació inicial, processual i final. Inicial perquè s'ha de programar de manera lògica, de més global a més específic. Processual perquè depenent del desenvolupament del desenvolupament veurem si hi ha molts salts entre cada objectiu. Final per fer una revisió dels objectius portats a terme i de la seva progressió.
- pertinència o actualitat dels objectius. Farem una avaluació inicial i processual. Inicial per tal que hi hagin uns objectius actuals, que no estiguin desfasats. Processual perquè sempre hi ha la possibilitat d'incloure un nou objectiu degut a algun canvi/nova creació de l'alt rendiment.
- relació objectiu – contingut. Farem una avaluació inicial, processual i final. Inicial perquè el professor programa unes activitats per assolir uns objectius. Processual perquè podem incloure noves activitats per assolir millor els objectius. Final per mirar si els objectius s'han complert amb les activitats proposades.
- assoliment d'objectius. Farem una avaluació processual i final. Processual per tal de mirar l'assoliment dels objectius generals que buscaves. Final per veure si s'ha aconseguït el que tu havies previst.

– Situacions:

- continuïtat entre objectius i situacions didàctiques. Farem una avaluació inicial, processual i final. Inicial perquè el professor programa unes activitats per assolir uns objectius. Processual perquè podem incloure noves activitats per assolir millor els objectius. Final per mirar si els objectius s'han complert amb les activitats proposades.
- coherència interna entre els components de la situació didàctica. Farem una avaluació inicial i processual. Inicial perquè la programació ha de buscar una relació entre les diferents situacions didàctiques. Processuals perquè durant la situació de l'acció didàctica es reestructura aquesta relació.
- continuïtat entre la situació de l'acció didàctica i el nivell dels alumnes. Farem una avaluació inicial perquè la situació didàctica s'ha d'adaptar al nivell inicial de cada grup.

– Realització:

- congruència entre objectius previstos i aconseguits.
- congruència entre el nivell previst dels alumnes i el nivell aconseguit
- congruència entre la situació didàctica prevista i la que realment s'ha aplicat

D'aquest tres casos només podrem fer una avaluació final perquè hem d'esperar al final del procés per tal de saber el resultat aconseguit.

LA QUALIFICACIÓ

Inicial (5%):

- conceptual (25%) test
- procedimentals (75%):
 - elements tècnics (50%)
 - joc en equip (50%)
- AVN (0%)

Processual (75%):

- conceptual (20%)
- treballs cognitius 70%
- tests 30%
- procedimental (50%)
- coavaluació (30%)
- heteroavaluació (70%)
- AVN (30%)

Final (20%):

- conceptual (20%)
- preguntes després del 3x3 (100%)
- procedimental (80%)
- coavaluació (15%)
- heteroavaluació (30%)
- autoavaluació (15%)
- ideogràfica–criterial (40%)
- AVN (0%)

Exemple d'avaluació realitzada a un alumne:

alumne	inicial				processual						final					
	concep	procedi			concep	procedi			AVN		concep	procedi				
	test	tècnics	joc equip	mitja inicial	test	treball	coavalu	hetero	anecdote	mitja proc	pregun	coavalu	hetero	autoavalu	ideo-crite	mitja final
Juanito	5	4	5	4'62	7	8	4	5	10	6'89	8	7	6	6	7	6'52
Miquelet	5	8	8	7'2	5	5	7	7	6	6'3	6	8	8	8	8	7'6
Sussaneta	6	8	7	7'12	8	8	7	7	8	7'5	10	9	8	8	9	8'84

Informe del cas d'en Juanito:

A l'alumne Juanito que s'ha apuntat al crèdit variable de Voleibol, se l'hi ha realitzat una sèrie de avaluacions i una qualificació final de tot el crèdit.

Per començar explicarem la avaluació inicial:

En aquest apartat Juanito ha realitzat el test conceptual, on s'avaluaven els coneixements inicials sobre l'esport veient un poca quantitat de coneixement, limitat als coneixements donats a l'E.S.O. A nivell de procediments en el joc (pràctica) s'ha vist que va descoordinat però que els coneixement de col·laboració, cooperació i treball en equip són millor que la seva tècnica no gaire depurada.

En l'avaluació processual hem vist una millora molt gran a nivell conceptual, mentre que a nivell procedimental no hi ha hagut una millora observable.

Referent als AVN, constatat en l'anecdote, veiem que hi ha un gran esforç, motivació i interès per la matèria. La qual cosa es té molt en compte.

En l'avaluació final veiem un manteniment dels coneixements però una millora molt gran dels procediments.

A aquest alumne se li ha aplicat l'avaluació ideogràfica degut a que no arribava als límits a l'avaluació inicial. A partir d'aquest fet el professor ha cregut adient valorar més a l'alumne l'esforç i millora que no haver d'arribar a superar els criteris estandarts, cosa que no han seguit en Miquelet i la Sussaneta.

La nota final que ha tret 6'47, sorgida mitjançant els percentatges de les diferents avaluacions dutes a terme durant el crèdit variable de voleibol.

D'aquesta manera si ens demanen el perquè de la nota final podrem justificar-la ubicant cada nota a cada tipus d'avaluació realitzada i emmagatzmada segon la temporalitat i objectiu pel que s'ha fet.

En aquest treball hem donat una proposta d'avaluació que encara que és bastant utòpica sabem que a mesura dels anys pot ser més factible, degut a que la recollida de dades i procés per arribar a concloure l'avaluació serà molt més ràpid gràcies a l'experiència.

Ens hem centrat en una avaluació formativa que creiem que és la més adequada, ja que és una avaluació paral·lela al procés, i a més d'ajudar a tirar endavant aquest procés, també ens ajuda a millorar-lo, adaptant-lo al tipus d'alumnes que tenim.

En el buidat bibliogràfic em trobat que hi ha moltes formes diferents de dir una mateixa cosa, que és l'avaluació. Els autors utilitzen cadascú la seva terminologia, podent portar a la confusió, però amb el que els autors coincideixen, és en objectivitat, subjectivitat, qualitativ i quantitatiu.

Nosaltres creiem que l'avaluació ha de ser el més objectiva possible, per aquesta raó em tingut en comte tants criteris per fer la qualificació final. A més amb la diferenciació en l'avaluació final de criterial – ideogràfica, posem per davant la qualitat i el procés sobre la quantitat i el resultat final.

La tecnologia, a més, ens dona un cop de mà alhora de realitzar les avaluacions, portar a terme tots els càlculs complicats de la qualificació, registres d'informacions de les classes (videografia) i programes informàtics d'emmagatzament de la informació de l'alumne que em recollit durant el procés.

Hem de dir que aquest treball ens ha ajudat molt a diferenciar l'avaluació de la qualificació principal problema de molts professors d'avui en dia.

- **L'avaluació a l'E.S.O.** de la Generalitat de Catalunya (1996).
- Blázquez Sánchez, Domingo **Evaluar en Educación Física** Editorial Inde 1990 Barcelona.
- Blázquez Sánchez, Domingo. **Perspectives de l'avaluació en E.F. i esport.** Revista Apunts d'educació Física i esports. Nº 31 Març 1993.
- Santos del Campo, J.A., Viciano Rodríguez, J. i Delgado Noguera, M.A **La actividad física y deportiva extraescolar en los centros educativos. Voleibol.** Ministerio de Educación y Cultura.
- Rivas Bertolo, F. J. i Béjar Ribeiro, M.. **Aprendizaje y evaluación de habilidades deportivas en la escuela: Voleibol.** Revista de Educación Física. Núm. 56 1994. Pg 19
- **La Ed. Física en la Educación Secundaria Obligatoria.** Colección Educación Física i enseñanza. Editorial Paidotribo.
- Jacob, F. **Voleibol: una ficha individual de evaluación.** Revista de Educación Física. Nº 43. 1992. Pag. 15.
- Chene, E., Lamouche, C., Petit, D **Voleibol. <<de la escuela... a las asociaciones deportivas>>.** Editorial Agonos. 1990 Lleida.

Avaluació Curricular

48

L1

L3

L2

1

Sortida

2

5

6

4

3

– element tàctics +

equip

adversari

individual

Importància de l'avaluació

de l'estratègia

–

validesa

realitat de joc

+

validesa

C

C

R

S